

22.05.2025

5-А-Б кл.

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Повторення. Історія і простір. Історична карта.

Мета уроку: формувати знання про історичний простір, історичну карту; формувати історичну свідомість; розвивати елементарні вміння роботи з історичною картою та читацькі навички шляхом роботи з текстом підручника; прищеплювати відчуття причетності до минулого України, бажання більше дізнатися про нього.

Актуалізація опорних знань

Тест-контроль -усно

1. Якими цифрами позначають століття ?

А) арабськими Б) римськими В) англійськими Г) китайськими

2. У якому столітті народився Т.Г.Шевченко, якщо рік його народження 1814 :

А) XX століття Б) XIX століття В) XVI століття Г) V століття

3. 100 років – це століття, а 1000 років – це...

А) Календар Б) Ера В) Доба Г) Тисячоліття

4. Послідовний список днів усього року з поділом на місяці та тижні – це...

А) Рік Б) Календар В) Літочислення Г) Хронологія

5. Наука про час -це

6. Співвіднесіть рік та століття

1709 рік	XX століття
1648 рік	XVII століття
1241 рік	XIII століття
2000 рік	XVIII століття

Мотивація навчальної діяльності

Відгадай загадку:

Море є – плавати не можна, дороги є – їхати не можна, земля є – пахати не можна. Що це?

Бесіда

1. Як на вашу думку, навіщо нам в житті карта?

2. За яких обставин ми звертаємось до карти?

Відтоді як люди почали пізнавати навколишній світ і подорожувати, вони намагались відтворити простір, який бачили у вигляді малюнків чи схеми. Так з'явилися карти. Історію називають подорожжю не лише в часі, а й у просторі. Відтоді, як люди почали пізнавати світ, подорожувати, вони прагнули відтворити простір, який побачили, у вигляді малюнка. Так з'явилися карти. Карти спочатку були недосконалими, тож мандрувати за їхньою допомогою було складно. Сьогодні ми маємо у своєму розпорядженні знімки планети з космосу. Тому цікаво розглядати стародавні карти, на яких світ зображено як один острів, що омивається океаном.

Вивчення нового матеріалу

Робота з поняттями

Запишіть та запам'ятайте визначення:

Карта (від нім. karte — оригінал, від грец. chartes — лист або сувій папірису) — зменшене зображення на площині земної поверхні або її частини.

Історична карта — зображення історичних подій на географічній карті.

Легенда карти — умовні позначення до карти.

Карти бувають:

- Адміністративні- на яких позначають сучасні держави та їхні кордони.
- Синоптичні- на основі яких складають прогнози погоди.
- Географічні- за допомогою яких ми ознайомлюємося з природними умовами, корисними копалинами, розвитком транспорту.

- Історичні - кожна історична подія, крім дати, має місце, де вона відбулася, і може бути позначена на карті.

Карта — зображення території земної поверхні, що побудоване в певному масштабі та виконане за допомогою умовних знаків

Адміністративна карта

Історико-етнографічна карта

Політична карта

Мета історичної карти — за допомогою умовних позначень і художніх значків відобразити історичні події.

Синоптична карта

Економічна карта

Історична карта

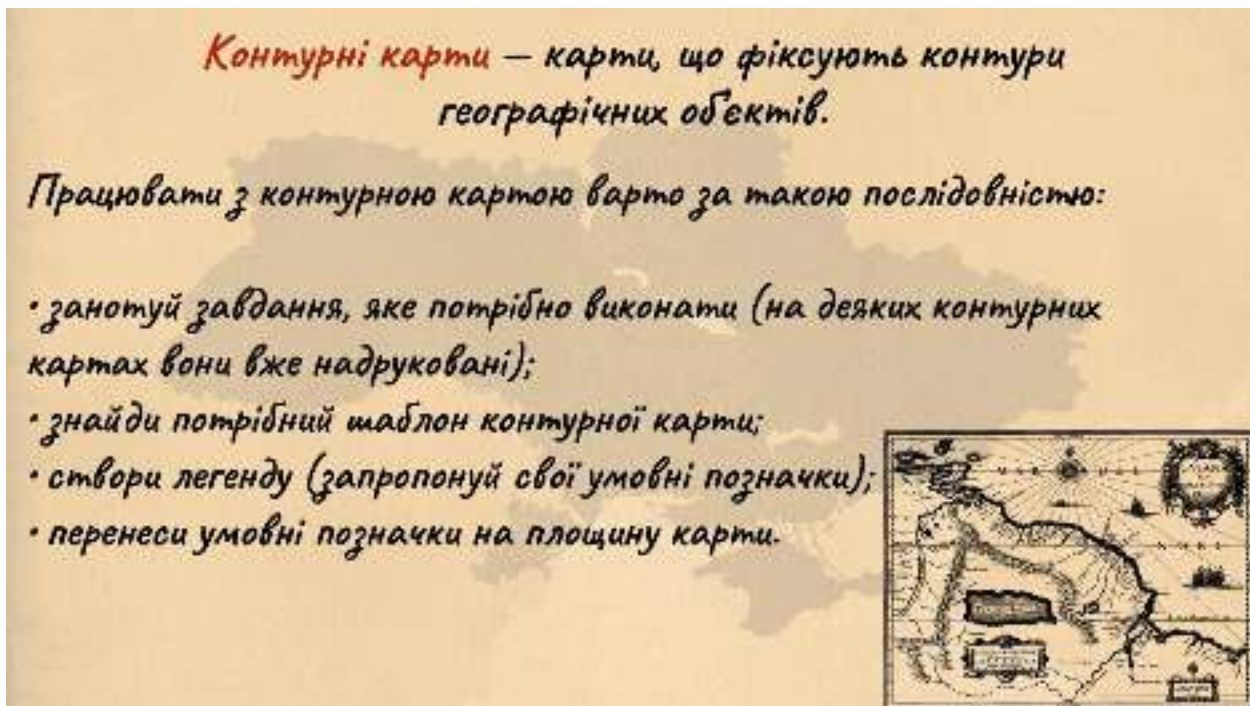
Історична карта — карта, що відображає події, які відбувалися на конкретній території в конкретний час.

Хвилинка відпочинку (руханка)

<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

Діємо: практичні завдання

Правила роботи з контурною картою

1. Заповнюйте контурну карту після вдумливого вивчення конспекту та відповідного параграфа підручника.
2. Записи на карті виконуйте акуратно, розбірливо.
3. У відведеному місці вкажіть умовні позначення, якими ви будете користуватися під час виконання завдань.
4. Виконуйте завдання на контурній карті послідовно. Позначте кордони держав, їхні столиці, потім назви важливих географічних об'єктів — річок, морів, міст, де відбувалися історичні події.
5. Наприкінці ще раз перевірте правильність заповнення контурної карти — назву карти, легенду, умовні позначення.

Умовні позначення

Місце і рік битви.

Кордони держав.

Території, що перейшли від однієї держави до іншої.

ПОДІЛЛЯ
СКІФИ
РУСЬ

Назва країн, народів, племен, географічних регіонів.

З історичною картою краще працювати послідовно:

- **ознайомся з її назвою** (переконайся, що саме ця карта тобі потрібна);
- **вивчи легенду карти** (завдяки цьому стане зрозуміло, про які факти вона повідомляє);
- **визнач географічне розташування потрібного історичного об'єкта** (опиши, які географічні об'єкти розташовані біля нього);
- **ознайомся з масштабом карти** (за потреби вирахувати справжні величини на карті: площі держав, відстані походів, протяжність торгових шляхів тощо).

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

- Яке значення для вивчення історії мають карти?
- Які особливості контурних карт ви знаєте?
- Які знання і вміння потрібні для укладання історичної карти?
- Як на картах позначають історію?

Практична робота

Розгляньте карту на ст. 70 та виконайте завдання.

1. Уважно прочитайте назву карти.
2. Розшифруйте легенду карти.
3. Дайте відповіді на запитання до карти:
 - 1) Назвіть столицю Київської держави; історичних діячів, діяльність яких ілюструє карта.
 - 2) Як на карті відображено зміни території держави?
 - 3) У якому місті відбулося хрещення князя Володимира?
 - 4) Назвіть сусідні Київській державі народи і держави. З якими сусідами відбувалися військові сутички?
4. Зробіть висновки: про що вдалося дізнатися за картою, з якою ви працюєте.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/7m1UnvXmHUE?si=k2LcCg6XTE7VDoM4>

Домашнє завдання:

- Повторення вивченого матеріалу.

Бажаю успіхів у навчанні!

